

Nedostatky v podpoře lesnictví: zrušen důležitý program, zalesněna necelá čtvrtina plánované plochy, místo 17 retenčních nádrží jsou jen čtyři

20.10.2025 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Na podporu lesnictví vydal stát v průběhu let 2014 až 2024 z evropských a národních zdrojů celkem 32,7 mld. Kč.

Při kontrole vybraných opatření našel NKÚ nedostatky u všech tří prověřovaných institucí: Strategické dokumenty Ministerstva zemědělství (MZe) neobsahovaly cílový stav, kterého chce resort coby řídicí orgán jednotlivých programů dosáhnout. MZe nestanovilo ani potřebnou výši finančních zdrojů či předpokládaný dopad na státní rozpočet. Dále ministerstvo nenaplnilo cíl jednoho z programů zalesnit 920 ha plochy - osázena byla necelá čtvrtina. Resort navíc zrušil dotační program, jenž měl minimalizovat dopady změny klimatu. Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) chybně administroval, v důsledku čehož vynaložil neúčelně a ne hospodárně 9,78 mil. Kč na opravy lesních cest. Lesy ČR měly v plánu vybudovat 17 retenčních nádrží. Plán posléze zredukovaly na 12 a nakonec vybudovaly pouze čtyři tyto nádrže.

Jednou z hlavních priorit Evropské unie i České republiky je podpora adaptace lesních ekosystémů na klimatickou změnu. MZe se rozhodlo financovat takto zaměřený program výhradně z národních zdrojů, avšak kvůli následným úsporným opatřením ve státním rozpočtu program bez náhrady zrušilo. Nevyužitím možnosti čerpat peněžní prostředky ze zdrojů EU a neuskutečněním tohoto programu ohrozilo ministerstvo plnění strategického cíle v oblasti klimatu.

S cílem rozšířit lesní plochu pohlcující uhlík plánovalo MZe zalesnit 920 ha. Tento cíl z Programu rozvoje venkova na období 2014–2024 však nenaplnilo. Osázet se podařilo jen 215 ha, což neodpovídá ani jedné čtvrtině (23,4 %) stanoveného plánu.

Kontroloři také zjistili, že MZe nastavilo podmínky pro poskytování dotací z Programu rozvoje venkova na období 2014–2024 na odstraňování škod způsobených povodněmi v rozporu se závazným programovým dokumentem, schváleným Evropskou komisí. Zatímco programový dokument stanoví, že mezi povodní a podáním žádosti o dotaci mohou uplynout maximálně dva roky, MZe tuto lhůtu prodloužilo na tři roky. V důsledku toho proplatil SZIF tři projekty (z dvanácti NKÚ kontrolovaných) v celkové výši 9,71 mil. Kč neoprávněně, protože mezi povodní a podáním příslušných žádostí o dotaci uběhlo více než dva roky.

SZIF chybně administroval dva projekty na opravu lesních cest po povodni. V rozporu s podmínkami pro poskytování dotací schválil a proplatil nezpůsobilé výdaje v celkové výši 9,78 mil. Kč. Vyplatil totiž dotace na opravy, které nesanovaly pouze škody po povodni, ale vedly k technickému zhodnocení původních cest, což program neumožňoval. Peněžní prostředky tak SZIF vynaložil ne hospodárně a neúčelně. Podle NKÚ se v těchto případech jedná o skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

U tří z 12 kontrolovaných projektů realizovaných příjemcem dotace, kterým byly Lesy České republiky, zjistil NKÚ nedostatky v účelnosti vynaložených peněžních prostředků. Původní plán

vybudovat 17 suchých nádrží k zachycení vysokých srážek a povodňových průtoků byl před vydáním stavebního povolení zredukován na 12 nádrží. Skutečně vybudovány byly pouze čtyři nádrže, jejichž retenční schopnost nedosahuje ani poloviny původně plánované retenční schopnosti 12 nádrží. Dvě nádrže jsou navíc zarostlé náletovými dřevinami, což omezuje jejich funkčnost.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/nedostatky-v-podpore-lesnictvi:-zrusen-dulezity-program--zalesnena-necela-ctvrtina-planovane-plochy--misto-17-retencnich-nadrzi-jsou-jen-ctyri-id15059>